

تحلیل عاملی اکتشافی شاخص های ارزیابی بروندادهای علمی پژوهشگران

پذیرش مقاله: ۹۳/۲/۲۱

دریافت مقاله: ۹۳/۱۲/۳

موسی یمین فیروز (PhD)^۱

همت قلی نیا (MA)^۲

چکیده

سابقه و هدف: برای ارزیابی بروندادهای علمی پژوهشگران، شاخص های مختلفی، ارائه شده است. هدف پژوهش حاضر عبارتست از، ارزیابی ۹ مورد مهم از آنها، که با کمک داده های واقعی، و با روش تحلیل عاملی اکتشافی به تجزیه و تحلیل آنها خواهیم پرداخت. **مواد و روش ها:** گزارش استنادی ۴۰ پژوهشگر از پایگاه Web of Science استخراج و به همراه اطلاعات مربوط به سن علمی پژوهشگران و سن مقالات مورد استناد در سیاهه واری واری وارد شد. پردازش داده ها در نرم افزار SPSS19 انجام شد و برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمارهای توصیفی و تحلیلی، به ویژه تحلیل عاملی اکتشافی استفاده گردید.

۱. گروه آموزش عمومی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.
۲. دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

یافته ها: تحلیل عاملی اکتشافی ۳ عامل با مقادیر ویژه بزرگتر از ۱ و واریانس توضیحی بیش از ۹۶٪ را در شاخص های ۹ گانه نشان داد. فاکتور ۱، ۲ و ۳ هرکدام به ترتیب ۴۴،۲۸٪، ۲۸،۱۹٪ و ۲۳،۴۸٪ از واریانس را در ماتریس ضریب همبستگی توضیح دادند. در فاکتور ۱، m index با ضریب ۹۰٪، در فاکتور ۲، a index با ضریب ۹۱٪ و در فاکتور ۳، h index و h_2 index با ضریب ۹۳٪ دارای بیشترین بارهای عاملی بودند.

*نویسنده مسئول: همت قلی نیا آهنگر، بابل، خیابان گنج افروز، دانشگاه علوم پزشکی بابل، پژوهشکده.

نتیجه گیری: از آنجا که شاخص های مکمل مورد بررسی نتوانستند تمامی ضعف های شاخص h index را برطرف سازند، جامعه علمی جهانی نیازمند شاخصی است که در کنار کمیت، به کیفیت بروندادهای علمی نیز توجه نماید.

واژگان کلیدی: شاخص های علم سنجی، تحلیل عاملی اکتشافی، بروندادهای علمی پژوهشگران

Email:

ahangar1353@yahoo.com

مقدمه

معایب، مزایا، زمینه کاربرد و ویژگی های آن اشاره داشته اند. برای مثال، Bornmann و دیگران در یک مطالعه فراتحلیلی، ارتباط بین شاخص h و ۳۷ شاخص مکمل دیگر را گزارش نمودند (۶) و یا Schreiber و دیگران با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی، شاخص h را با ۱۷ نوع شاخص دیگر و تعدادی از شاخص های کتاب سنجی سنتی ارزیابی کردند (۷). همچنین Garcia-perez در پژوهش جدیدی با مقایسه ۸۸ پژوهشگری که دارای شاخص h بین ۸ الی ۲۰ بودند، شاخصی جدید به نام h ایندکس دو طرفه برای توسعه شاخص h پیشنهاد نمودند (۸).

Kozak و Bornmann با مطالعه مقایسه ای که بر روی شاخص های h و h_2 و گوگل اسکالر ایندکس (i10) انجام دادند، شاخص تجمعی را برای ارزیابی بروندادهای علمی پژوهشگران پیشنهاد نمودند (۱). Tigar و دیگران با نگاهی نو و با بررسی کلیدواژه های مقالات پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی بابل، شاخصی نو به نام SSI را معرفی نمودند که میزان پراکنده کاری موضوعی پژوهشگران را نشان می دهد (۹).

پژوهشگران حوزه علم سنجی علیرغم ذکر مزیت هایی برای شاخص h مانند دقیق بودن (۱۰)، و ساده بودن (۱۱) معایب آن را نیز برشمرده اند. شاخص h نویسندگان و محققانی را که به تازگی وارد عرصه علمی شده اند، کنار می گذارد؛ به این علت که هم برونداد مقالات منتشر شده آنان و هم میزان استنادات به مقالاتشان نسبتاً پائین است.

مجامع علمی همواره به دنبال شاخص های استاندارد برای سنجش وضعیت پیشرفت علم و ارزیابی و مقایسه ی بروندادهای علمی پژوهشگران، جوامع و مؤسسات علمی بوده اند. در جهان علمی با منابع مالی محدود، معیارهای علم سنجی بسیار مطلوبی برای ارزیابی و مقایسه بروندادهای علمی پژوهشگران و سازمان های علمی پیشنهاد شده است (۱).

Glanzel و دیگران بر این عقیده اند که تمامی شاخص های علم سنجی مبتنی بر چهار متغیر پدیدآورندگان، بروندادهای علمی، ارجاعات و استنادهایی است که به آثار علمی تعلق می گیرد و علم سنجی بر آن است تا با بررسی تک تک این متغیرها یا ترکیبی متناسب از آنها ماهیت و ویژگی های علم و پژوهش را نمایان سازد (۲).

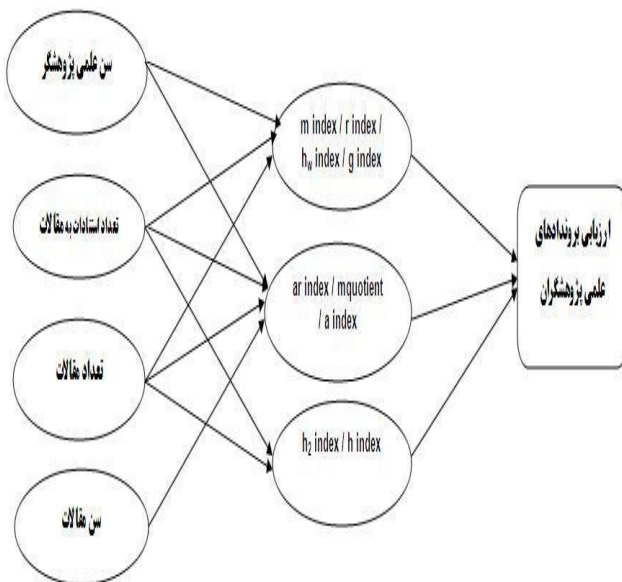
یکی از جهان شمول ترین معیارهای ارزیابی بروندادهای علمی را Hirsch در سال ۲۰۰۵ با نام شاخص h ارائه داد (۳). میزان مقبولیت این شاخص به حدی بود که بعد از گذشت تنها ۲ سال از انتشار آن، در پایگاه های معتبر جهانی از قبیل WOS و Scopus، به عنوان معیاری برای رتبه بندی پژوهشگران و مؤسسات علمی مورد استفاده قرار گرفت (۴).

او با ارائه چنین شاخصی رویکردی نو در ارزیابی بروندادهای علمی محققان ایجاد نمود. به قول Zhang و دیگران، Hirsch راه پژوهشی جدیدی را در حوزه اطلاع سنجی و علم سنجی باز کرد (۵). در سال های اخیر، مطالعات زیادی درباره شاخص h انجام شده است. اغلب این پژوهش ها به

مواد و روش‌ها

در این پژوهش گزارش استنادی مقالات ۴۰ پژوهشگر از پایگاه اطلاعاتی Web of Science که دارای h بین ۳ تا ۱۲ بودند، به صورت تصادفی استخراج و در سیاهه واری که توسط پژوهشگران با توجه به اهداف پژوهش طراحی شده بود وارد گردید. علاوه بر ورود اطلاعات مربوط به گزارش استنادی (تعداد مقالات، استنادات، خوداستنادی، میانگین شاخص h)، سن علمی این پژوهشگران و سن تمامی مقالاتی که حداقل یک استناد داشته‌اند نیز در این سیاهه وارد گردید.

غیر از شاخص h، محاسبه بقیه شاخص‌های ارزیابی پرونده‌های علمی پژوهشگران (۸ شاخص پیش‌تر ذکر شده) با استفاده از جدول تعریف h ایندکس و شاخص‌های مکمل Bornmann و همکارانش (۲۰) به صورت دستی و با کمک داده‌های سیاهه واری انجام گرفت. پردازش داده‌ها در نرم‌افزار SPSS19 انجام و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمارهای توصیفی مانند میانگین، میانه و انحراف معیار و استنباطی مانند آزمون بارتل و تحلیل عاملی اکتشافی، استفاده شد. مدل مفهومی پژوهش نیز در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

یافته‌ها

گزارش استنادی نشان داد که میانگین شاخص h برای ۴۰ پژوهشگر مورد مطالعه، ۵/۵ بود. بیشترین تعداد استنادات ۲۵۵ و کمترین آن‌ها ۹ گزارش گردید.

دیگر اطلاعات مربوط به آمار توصیفی مانند حداقل، حداکثر، میانگین، انحراف استاندارد و میانه میزان این شاخص‌های ۹ گانه در پژوهشگران مورد بررسی، به تفکیک در جدول ۱ آمده است. جدول ۱ همچنین نشان می‌دهد که میانگین h بزرگتر از میانگین h₂ می‌باشد. بعلاوه استنادات بالای بعضی از مقالات منجر به این شده است که میانگین a index و m index تا حدود زیادی از میانگین h بزرگتر باشند. و کمترین و بیشترین میانگین به ترتیب به پارامتر m (۰/۸۵±۰/۵۶) و شاخص a index (۱۱/۴۶±۹/۸۶)، تعلق گرفته است.

این شاخص زوال و افول دوره کاری یک پژوهشگر را نشان نمی‌دهد و ممکن است با وجود این که وی هیچ مقاله جدیدی منتشر نکند، شمار استناداتش افزایش یابد (۱۳).

شاخص h نمی‌تواند از تعداد مقالات منتشر شده فرد تجاوز کند؛ بنابراین تا حدودی کوچک می‌ماند.

در این شاخص به تعداد نویسندگان مقاله (۲) و طول مدت زمان کاری هر پژوهشگر (۳) توجه نمی‌شود.

جمع‌آوری کلیه داده‌های مورد نیاز برای تعیین این شاخص دشوار است (۱۳).

این شاخص هرگز کاهش پیدا نمی‌کند؛ حتی اگر استنادات به مقالات سال‌ها افزایش نیابد (۱۴).

شاخص h به مقالاتی که دارای استنادات بالایی هستند، امتیازی قائل نمی‌شود (۱۵).

علاوه بر موارد فوق، متأثر بودن شاخص h از محیط کاری محقق، خوداستنادی، تعداد نویسندگان همکار، محل زندگی پژوهشگر و جنسیت نویسنده (۱۶) از معایب دیگر این شاخص محسوب می‌شود.

برای رفع معایب مطرح شده شاخص‌های مکمل Hirsch ارائه شده‌اند. پارامتر m که توسط خود Hirsch ارائه گردید، به طول سن علمی پژوهشگر توجه کرده است. شاخص h₁ که توسط Batista ارائه شد، سهم کار فردی هر محقق را نشان می‌دهد و بر این فرضیه استوار است که بین شاخص h و تعداد نویسندگان یک مقاله همبستگی وجود دارد (۱۱).

شاخص h₂ و g که برخلاف شاخص h به مقالاتی که بیشتر مورد استناد قرار می‌گیرند، وزن بیشتری می‌دهند (۱۷ و ۴). شاخص a که به هسته هیرش توجه کرده است (۱۸).

یکی از معایبی که در مورد شاخص h ذکر شد، این بود که مقدار این شاخص با گذشت زمان زیاد از عمر کاری پژوهشگران، حتی اگر آنان در طول چند سال هیچ کار پژوهشی انجام ندهند، کاهش نمی‌یابد. برای رفع این مشکل نیز شاخصی به نام ar توسط B.jin و همکارانش در سال ۲۰۰۷ ارائه شد. شاخص آن‌ها، از تقسیم جذر مجموع استنادات هسته Hirsch بر تعداد سال‌های گذشته از اولین انتشار به دست می‌آید (۱۸).

مشابه چنین شاخصی h_w index است که Rousseau و Egghe در سال ۲۰۰۸ ارائه دادند؛ شاخصی که بر اساس تأثیر استناد وزن گرفته است (۱۹). از بررسی و تجزیه و تحلیل ۹ شاخص مطرح شده (h index, mquotient, g index, h₂ index, a index, m index, r index, ar index, h_w index) مشخص می‌شود که در محاسبه آن‌ها به تعداد زیادی از مقالات پژوهشگران که دارای استناداتی کمتر از h هستند، توجه نمی‌شود. از این رو مسئله پژوهش حاضر یافتن شاخصی متنوع و قابل اطمینان است که، تمامی مقالات پژوهشگران را که حداقل یک استناد دارند، پوشش دهد و در محاسبه، آن‌ها را لحاظ کند. با چنین رویکردی، برآن شدیم تا ضمن بررسی ۹ شاخص مطرح شده ۴۰ پژوهشگر و مقایسه آن‌ها با یکدیگر، با روش تحلیل عاملی اکتشافی نقاط قوت و ضعف شاخص‌های مهم علم سنجی را مشخص و تفاوت تأثیرگذاری علمی پژوهشگران با شاخص h یکسان را، دقیق‌تر نشان دهیم.

با استفاده از تحلیل عاملی ابعاد مختلف شاخص‌های مربوطه محاسبه شد. نتیجه تجزیه و تحلیل، ۳ عامل با مقادیر ویژه بزرگتر از ۱ و واریانس توضیحی بیش از ۹۶٪ را نشان داد. ماتریس بارهای عاملی (factor loading matrix) برای ۳ عامل ۹ شاخص در جدول ۲ ارائه شده است. طبقه‌بندی شاخص‌ها با توجه به عامل‌ها، بوسیله بارهای عاملی بزرگتر از ۶۵٪ انجام شد. این طبقه‌بندی‌ها نشان داد که می‌توان شاخص‌های ۹ گانه را برحسب ارتباطشان با یکدیگر، طبقه‌بندی کرد: فاکتور اول شامل h index, g index, m index, h_w index و فاکتور دوم شامل m index, h index و h_2 index است. فاکتور سوم شامل h index و h_2 index است. فاکتور چهارم شامل h index و h_2 index است. فاکتور پنجم شامل h index و h_2 index است. فاکتور ششم شامل h index و h_2 index است. فاکتور هفتم شامل h index و h_2 index است. فاکتور هشتم شامل h index و h_2 index است. فاکتور نهم شامل h index و h_2 index است.

با استفاده از تحلیل عاملی ابعاد مختلف شاخص‌های مربوطه محاسبه شد. نتیجه تجزیه و تحلیل، ۳ عامل با مقادیر ویژه بزرگتر از ۱ و واریانس توضیحی بیش از ۹۶٪ را نشان داد. ماتریس بارهای عاملی (factor loading matrix) برای ۳ عامل ۹ شاخص در جدول ۲ ارائه شده است. طبقه‌بندی شاخص‌ها با توجه به عامل‌ها، بوسیله بارهای عاملی بزرگتر از ۶۵٪ انجام شد. این طبقه‌بندی‌ها نشان داد که می‌توان شاخص‌های ۹ گانه را برحسب ارتباطشان با یکدیگر، طبقه‌بندی کرد: فاکتور اول شامل h index, g index, m index, h_w index و فاکتور دوم شامل m index, h index و h_2 index است. فاکتور سوم شامل h index و h_2 index است. فاکتور چهارم شامل h index و h_2 index است. فاکتور پنجم شامل h index و h_2 index است. فاکتور ششم شامل h index و h_2 index است. فاکتور هفتم شامل h index و h_2 index است. فاکتور هشتم شامل h index و h_2 index است. فاکتور نهم شامل h index و h_2 index است.

جدول ۱. آمار توصیفی ۹ شاخص برونداد علمی پژوهشگران مورد بررسی

شاخص‌ها	حداقل	حداکثر	Mean±SD	میانگین
h index	۳	۱۲	۲/۱۲±۵/۵۵	۵
m quotient	-۰/۲۰	۲/۳۳	۰/۵۶±۰/۸۵	۰/۶۲
g index	۲	۱۶	۳/۱۸±۸/۲۸	۸
h_2 index	۱	۹	۱/۲۳±۲/۷۵	۳
a index	-۰/۸۰	۴۳/۲۰	۹/۸۶±۱۱/۴۶	۷
m index	۲	۴۲	۶/۶۶±۱۰/۲۴	۹/۲۵
r index	۲	۱۶/۳۷	۳/۰۸±۸/۱۰	۸/۱۲
ar index	-۰/۳۷	۳/۰۷	۰/۷۴±۱/۳۰	۱/۰۷
h_w index	۱/۶۰	۱۳/۱۰	۲/۴۶±۶/۴۸	۶/۵

جدول ۲. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی ده شاخص ارزیابی بروندادهای علمی پژوهشگران

شاخص‌ها	فاکتور ۱	فاکتور ۲	فاکتور ۳	اشتراک
m index	۰/۹۰	-۰/۳۰	-۰/۳۱	۰/۸۲
r index	۰/۸۸	-۰/۳۱	-۰/۳۱	۰/۹۸
h_w index	۰/۸۸	-۰/۳۱	-۰/۳۱	۰/۹۸
g index	۰/۸۷	-۰/۲۸	-۰/۳۳	۰/۹۵
ar index	-۰/۳۴	۰/۹۱	-۰/۱۳	۰/۹۷
m quotient	۰/۱۳	۰/۹۰	-۰/۳۵	۰/۹۶
a index	-۰/۶۳	۰/۷۱	-۰/۲۴	۰/۹۷
h_2 index	-۰/۲۴	-۰/۲۴	۰/۹۳	۰/۹۹
h index	-۰/۲۴	-۰/۲۴	۰/۹۳	۰/۹۹
مقادیر ویژه	۷/۱۶	۱/۴۰	۱/۰۳	
درصد واریانس تبیین شده	۴۲/۳۸	۲۸/۱۹	۲۳/۴۸	

بحث و نتیجه گیری

همانطور که گفته شد، یکی از معایب اصلی شاخص h و دیگر شاخص‌های مکمل ملاک قرار ندادن مقاله‌هایی است که استنادات آن‌ها از مقدار h کمتر باشند. نویسندگان زیادی هستند که دارای شاخص h یکسان و حتی سن علمی یکسانی می‌باشند؛ اما تعداد استنادات کاملاً متفاوتی در هسته هیرش و غیرهسته هیرش دارند. بنابراین به کار بردن شاخص h یکسان برای این دسته از نویسندگان غیرمنصفانه و چه بسا غیرمنطقی است. جدول ۳ که

همانطور که گفته شد، یکی از معایب اصلی شاخص h و دیگر شاخص‌های مکمل ملاک قرار ندادن مقاله‌هایی است که استنادات آن‌ها از مقدار h کمتر باشند. نویسندگان زیادی هستند که دارای شاخص h یکسان و حتی سن علمی یکسانی می‌باشند؛ اما تعداد استنادات کاملاً متفاوتی در هسته هیرش و غیرهسته هیرش دارند. بنابراین به کار بردن شاخص h یکسان برای این دسته از نویسندگان غیرمنصفانه و چه بسا غیرمنطقی است. جدول ۳ که

با این داده‌های واقعی و مقایسه تعداد کل استنادات و هسته هیرش نویسندگانی که دارای h برابر هستند، می‌توان گفت که شاخص h و سایر شاخص‌های مکمل نمی‌توانند ابزار دقیقی برای سنجش علمی پژوهشگران، بخصوص آنانی که دارای شاخص h یکسانی هستند، باشند.

برگرفته از گزارش استنادی این ۴۰ پژوهشگر واقعی (غیرفرضی) است، کاملاً این موضوع را مشخص می‌کند. برای مثال، گرچه نویسندگان شماره ۶ و ۱۰ دارای h هستند، اما تعداد کل استنادات و مقدار هسته هیرش آن‌ها با یکدیگر تفاوت دارد و این عیب در سایر شاخص‌ها نیز دیده می‌شود. بنابراین،

جدول ۳. مقایسه پژوهشگران با شاخص‌های h مشابه ۷ و ۵ از لحاظ تعداد کل استنادات، هسته هیرش و سن علمی

ردیف	پژوهشگر	شاخص h	سن علمی پژوهشگر	تعداد کل استنادات	هسته هیرش
۱	Qujeq, D		۱۲	۱۱۵	۸۴
۲	Fazlpour, B		۷	۱۰۲	۸۹
۳	Nabavi, SM	۷	۳	۱۲۳	۸۵
۴	Najafpour, G		۸	۱۵۷	۱۲۹
۵	Banijamali, A		۵	۱۳۱	۱۲۵
۶	Roushan, MRH		۹	۱۵۳	۱۳۰
۷	Hajian-Tilaki, KO		۱۲	۷۸	۷۲
۸	Mirzanejhad, S	۵	۱۰	۹۰	۶۱
۹	Ghaseminejad, BH		۷	۴۴	۳۶
۱۰	Gorji, M		۶	۹۸	۷۸

گرفته اند در محاسبه لحاظ گردد، این موضوع در شاخص ar مورد توجه قرار می‌گیرد، اما عیب آن این است که فقط سن مقالات موجود در هسته هیرش را در نظر می‌گیرد (۱۸).

با استفاده از شاخص h و شاخص‌های مکمل موجود، نمی‌توان به درستی بین عملکرد پژوهشگرانی که در یک حوزه خاص کار می‌کنند و یا به قول Aoun و دیگران به دنبال اهداف بزرگ (big hits) هستند (۱۶) با پژوهشگرانی که در طول یکسال چندین مقاله منتشر می‌کنند، مقایسه کرد. بنابراین، با این شاخص‌ها اهمیت مقالات تاثیرگذار (مقالات با استناد بالا) کاملاً یا اصلاً نمایان نمی‌شود.

برای مثال، اگر محقق داری یک مقاله باشد که ۵۰ بار مورد استناد قرار گرفته باشد، در مقایسه با محقق با همین تعداد مقاله و تنها با ۱ استناد، از لحاظ مقدار h برابر خواهند بود. تمامی شاخص‌های موجود نمی‌توانند بطور دقیق و قابل اطمینان، میزان تاثیر گذاری علمی پژوهشگران (خصوصاً آنهایی که دارای مقدار h یکسان هستند) را نشان دهند. بنابراین با توجه به تحلیل عاملی اکتشافی شاخص‌های مطالعه شده در مدل مفهومی ارائه شده و نیز جدول ۲ و قابلیت‌های هر کدام از آنها به نظر می‌رسد تا دستیابی به یک شاخص واحد، در مطالعات علم‌سنجی باید در ارزیابی عملکرد پژوهشگران از مطالعه همزمان برخی از این شاخص‌ها، استفاده گردد.

در نتیجه از جامعه علمی انتظار می‌رود، برای ارزیابی دقیق پرونده‌های علمی پژوهشگران به دنبال شاخص‌های نو و جدیدتری باشند تا ضمن دارا بودن قوت‌های شاخص‌های موجود، ضعف‌های مطرح شده را نیز رفع نمایند.

مقایسه سایر داده‌های این جدول نشان می‌دهد که تفاوت‌های مذکور حتی در درون گروه‌هایی که h برابر دارند نیز مشاهده می‌شود. همچنین این جدول نشان می‌دهد که با تغییر هسته هیرش و تعداد کل استنادات ممکن است تغییری در شاخص h به وجود نیاید و این ضعف البته با شدتی متفاوت در ۸ شاخص دیگر نیز دیده می‌شود. اما انتظار می‌رود، با کمترین تغییر در داده‌های هر یک از ستون‌ها (سن علمی پژوهشگر، تعداد استنادات و هسته هیرش) تغییری در شاخص h و سایر شاخص‌های ارزیابی پرونده‌های علمی پژوهشگران بوجود آید. ولی با وجود این پیش فرض و با توجه به مباحث فوق، در هیچ یک از شاخص‌های مذکور:

- همه استنادات یک پژوهشگر در محاسبه دخالت داده نمی‌شوند،
  - تعداد استنادات مقالات در هر هسته نسبت به کل استنادات دارای پراکندگی زیادی است،
  - مقالات دارای استنادهای بیشتر (خصوصاً در هسته اصلی) دارای اثربخشی و وزن بیشتری نیستند،
  - معمولاً با افزایش تعداد استنادات، مقدار شاخص‌های ارزیابی پرونده‌های علمی پژوهشگران تغییر نمی‌کند،
  - غیر از شاخص ar و h_w در صورتی که وقفه‌ای در کار علمی پژوهشگری به وجود آید (۱۸ و ۱۹)، مقدار h او تغییری نمی‌کند،
  - شاخص‌های فعلی نمی‌توانند تفاوت تاثیر علمی پژوهشگران را در حوزه‌های علمی مختلف، بسیار دقیق نشان دهند.
- به نظر پژوهشگران، برخلاف شاخص m ، ملاک ارزیابی نباید سن علمی پژوهشگر باشد بلکه باید سن هریک از مقالاتی که مورد استناد قرار

References

1. Kozak M, Bornmann L. A New Family of Cumulative Indexes for Measuring Scientific Performance. *Plos ONE*, 2012; 7(10): e47679.
2. Glanzel W. On the h-index A mathematical approach to a new measure of publication activity and citation impact. *Scientometrics*, 2006; 67(2): 315-21.
3. Hirsch JE. An index to quality an individuals scientific research output. *Proceeding of the National Academy of Science*, 2005; 102(46): 16569-72.
4. Van Eck NJ, Waltman L. Generalizing the h and g- indices. *Journal of Informetrics*, 2008; 2(4): 263-71.
5. Zhang L, Thijs B, Glanzel W. The diffusion of H-related Litrature. *Journal of Informetrics*, 2011; 5(4): 583-93.
6. Bornmann L, Mutz R, Daniel HD. Are there better indices for evaluation purposes than the h index? A comparison of nine different variants of the h index using data from biomedicine. *J of the society for info. Science and technology*, 2008; 59(5): 830-7.
7. Schreiber M, Malesios CC, Psarakis S. Exploratory factor analysis for the Hirsch index, 17 h-type variants, and some traditional bibliometric indicators. *J of Informetrics*, 2012; 6(3): 347-58.
8. Garcia-Perez MA. An extension of the h index that covers the tail and the top of the citation curve and allows ranking researchers with similar h. *J of Informetrics*, 2012; 6(4): 689-99.
9. Tirgar A, Yaminfirooz M, Gholinia Ahangar H. The Subject Sameness Index: A new scientometric indicator. *Uropean Science Editing*, 2013; 39(1): 3-4.
10. Rousseau R. The influence of missing publication on the Hirsch index. *J of Informatics*, 2007; 1(1): 2-7.
11. Batista PD, Campiteli MG, Kinouchi O. Is it possible to compare researchers with different scientific interests?. *Scientometrics*, 2006; 68(1): 179-89.
12. Costa R, Bordons M. The h-index: Advantages, limitations and its relation with other bibliometric indicators at the micro level. *J of Informatics*, 2007; 1(1): 193-203.
13. Glanzel W. One reliability and robustness of scientometrics indicators based on stochastic models. An evidence-based opinion paper. *J of informetrics*, 2010; 4(3): 313-9.
14. Egghe L. Theory and practice of the g-index. *Scientometrics*, 2006; 69(1): 131-52.
15. Kelly CD, Jennions MD. The H-index and career assessment by numbers. *Trend in Ecology and Evaluation*, 2006; 21(4): 167-70.
16. Aoun SA, Bendok BR, Rahme RJ, Dacey RG Jr, Batjer HH. Standardizing the evaluation of scientific and academic performance in Neurosurgery-critical review of the “h” index and its variants. *World Neurosurgery*, 2013; 80(5):e85-90. Available at: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22381859>.
17. Kosmulski M. A new Hirsch-type index save time and works equally well as the original h-index. *ISSI Newsletter*, 2006; 2(3): 4-6.
18. Jin BH. H-index: An evaluation indicator proposed by scientist. *Science Focus*, 2006; 1(1): 8-9.
19. Egghe L, Rousseau R. An h-index weighted by citation impact. *Information Processing & Management*, 2008; 44(20): 770-80.
20. Bornmann L, Mutz R, Hug SE, Daniel HD. A Multilevel meta-analysis of studies reporting correlations between the h index & 37 different h index variants. *J of Informetrics*, 2011; 5(3): 346-59.

Analysis the exploratory factor of evaluating indicators for the researchers' scientific outputs

Received: 22 Jan 2014

Accepted: 11 May 2014

Yaminfirooz M (PhD)¹

Gholinia-Ahangar H (MA)^{2*}

1. Department of General Education, Babol University of Medical Science. Babol. Iran.

2. Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Corresponding Author:

Gholinia-Ahangar H

Research Institute of Babol University of Medical Sciences, Ganj Afroz Avenue, Babol, Iran.

Email:

ahangar1353@yahoo.com

Abstract

Background and aim: there are different indexes for evaluation of scientific outputs of scholars. This study aimed at evaluating and analyzing 9 cases of these indexes by using actual data and exploratory factor analysis.

Material and methods: 40 citation reports of researchers was extracted from Web of Science (WoS) and entered into the checklist with the scientific age of researchers and the age of cited papers. Some descriptive and analytic statistics especially exploratory factor analysis were used by SPSS version 19.

Findings: Exploratory factor analysis showed 3 factors with especial values and greater than 1 and with explained variance over 96% in 9 indexes. Factors 1, 2 and 3 explained 44.38%, 28.19%, and 23.48% of variance in correlation coefficient matrix, respectively. M index (with coefficient of 90%) in factor 1, a index (with coefficient of 91%) in factor 2, and h and h₂ indexes (with coefficients of 93%) in factor 3 had the highest factor loadings. Correlation coefficients and related comparative diagrams indicated that the same h index among 9 indexes has been more accurate and different in recent years.

Conclusions: As the studied supplemental indexes could not satisfied all limits of h index, scientific society needs a new index which accurately evaluates the quality besides the quantity of individual researchers' scientific outputs.

Keywords: Scieintometric indicators, Exploratory factor analysis, Scientific outputs of researchers